

mulighed for at få rent drikkevand, og naturen ikke lider under denne forurening.

Jeg mener, det er meget vigtigt – og det har der været for lidt fokus på hidtil i debatten – at vi skal bevare en lang række følsomme naturområder, som rummer en meget stor biologisk mangfoldighed i form af dyr, insekter og planter, og som jo også giver muligheder for store oplevelser for de mennesker, som besøger dem. Vi er nødt til at indrette vores produktion og den forurening, den medfører, på en sådan måde, at vi stadig har en rig og varieret natur i Danmark.

Endelig er det vigtigt for os at sikre, at også beboerne i det åbne land har rimelige vilkår og ikke bliver generet unødigt af lugt og støj og andre gener, og at vi indretter produktionen således, at også den målsætning kan opretholdes.

Det er jo klart nok, at er man med i et forlig om nogle målsætninger, binder det alle forligspartierne. På den anden side er det for os at se også oplagt, at hvis forudsætningerne for en aftale viser sig ikke at holde, er det alle forligspartiernes forpligtelse at revurdere målsætningerne i forhold til de nye oplysninger og den faktuelle virkelighed, man forhandler på baggrund af. Derfor er det vigtigt for os, at der tages udgangspunkt i de reelle tal – så præcise, som vi nu kan finde dem – for, hvor stort kvælstoftabet og hvor stor udvaskningen er fra landbrugsproduktionen, og så diskuterer nogle virkemidler, som på den baggrund kan sikre, at de natur- og miljøpolitiske målsætninger bliver opretholdt. Det ville være forkert af os at tage udgangspunkt i mere eller mindre tilfældige tal, hvis vi er blevet klogere siden sidst og har fundet ud af, at forudsætningerne er anderledes.

Vi mener, at det er vigtigt at opretholde den oprindelige målsætning om, at udvaskningen skal halveres. Hvis det viser sig, at tabet var større end forudsat, må den reduktion, der skal finde sted, selvsagt også blive større end oprindelig aftalt, og derfor vil vi gå til forhandlingerne med en række spørgsmål, der skal afklares.

For det første: Er det rigtigt, at Vandmiljøplan I's mål er nået? Det indgår jo som en forudsætning, der ikke er argumenteret yderligere for, men det er ikke desto mindre helt afgørende at sikre, at Vandmiljøplan I's målsætninger reelt er opfyldt.

For det andet er det jo fuldstændig rigtigt, at den prognose, der nu er lagt frem, netop kun er en prognose, der hviler på meget spinkle forudsætninger. Det er vigtigt at få afprøvet, om der

er noget i virkelighedens verden, der tyder på, at den reduktion, som prognosen lægger op til, også rent faktisk nås, og endelig er det vigtigt for os at spørge i forhandlingerne: Er de mål, der nu er lagt op til, nok i forhold til de miljø- og naturpolitiske målsætninger, eller er vi nødt til at gå et skridt videre?

Jeg vil gerne sige med hensyn til diskussionen om, hvorvidt landbruget har opfyldt alle sine forpligtelser, at selv efter den optimistiske prognose, der foreligger ved midtvejsevalueringen, er der altså en manko på landbrugets indsats for at nedsætte kvælstofnormen osv. med 24.000 t. Der er kun opnået 15.000 t, så der er altså en manko på næsten 10.000 t kvælstof, og derfor er der måske ikke grund til den helt store ros på det område.

Vi vil overveje en række virkemidler for at opfylde de natur- og miljøpolitiske målsætninger. Normtallet for gødningen bør efter vores opfattelse overvejes nedsat, f.eks. mener vi, at for en række produkter som vedvarende græs, efterafgrøde og brødhvede er der grund til at kigge nærmere på forholdene. Og hvad med udnyttelsen af husdyrgødningen? Er der ikke mulighed for at forbedre den? Er der et behov for afgifter? Det er noget, som bør overvejes.

Endelig mener vi, at en helt grundlæggende diskussion må gå på, hvor stort husdyrtallet skal være. Har vi plads til den produktion, der nu findes af f.eks. svin i Danmark? Er der plads til, at den kan vokse, og hvor meget, eller bør den tværtimod falde?

Med hensyn til ammoniakplanen er det vores opfattelse, at man bør starte med at fastslå, hvor meget naturen kan tåle, og på den baggrund fastsætte en grænseværdi og gå bagud og se, hvor stor en produktion der er plads til, og hvilke krav der skal stilles til den. For os er det oplagt, at der skal være et bedre tilsyn, og at der skal falde bøder, hvis man ikke overholder reglerne, og vi synes også, at den generelle støtte bør inddrages i diskussionen.

Vi glæder os til forhandlingerne. Vi vil holde fast i de natur- og miljøpolitiske målsætninger, og vi tror, der er brug for at stramme op på en række punkter.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

SF's ordfører, hr. Jørn Jespersen, sagde, at han glædede sig til forhandlingerne.

Jeg vil godt have SF's ordfører til at præcisere, hvordan SF's ordfører mener, man kan bevare